T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/238
KARAR NO : 2024/310
KARAR TR : 07/10/2024

ÖZET: Ankara Ticaret Odası emrinde 5174 sayılı Kanun'un geçici 12. maddesi kapsamında çalışmakta iken, 01/01/2005 günü İş Kanunu'na göre sözleşme imzalayan davacının, yaklaşık bir yıl İş Kanunu'na göre çalıştıktan sonraYönetim KuruluKararı ile yeniden kadroya alınması işlemin yok hükmünde olduğunun tespitine ilişkin Yönetim Kurulu Kararının ve bu karara dayanılarak yapılan intibak işleminin iptali istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ö.E
Vekili : Av. M. S
Davalı : Ankara Ticaret Odası Başkanlığı
Vekili : Av. E. A.Y

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Ankara Ticaret Odasında 20/07/1999 tarihinden itibaren memur kadrosunda çalışmakta iken, 01/01/2005 tarihinde iş sözleşmesi imzalanan ve Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunun 27/12/2005 tarihli 44-8/522-72 sayılı kararıyla 01/01/2006 tarihinden itibaren 5174 sayılı Kanun'un geçici 12. maddesi kapsamında kadroya alınan davacının, kadroya alınmasıyla ilgili 27/12/2005 tarihli Yönetim Kurulu Kararının yok hükmünde olduğunun tespitine ilişkin Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunun 24/12/2019 tarihli 27/1227 sayılı kararının ve bu karara dayanılarak yapılan intibak işleminin; 20/07/1999 tarihinden itibaren kesintisiz olarak memur olarak çalıştığı,5174 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesiyle geçici 12. maddesi uyarınca Oda personelinin hukuki statüsünün korunacağı hükmüne rağmen zorunlu olarak sözleşme imzalatıldığı, 27/12/2005 tarihliYönetim Kurulu Kararı ile imzalatılan sözleşmelerin geçerli olmadığına karar verildiği, 24/12/2019 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile 27/12/2005 tarihli kadroya alınma kararının yok hükmünde sayılma işleminin haksız ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek, iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı vekilinin cevap dilekçesinde, uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğu, davacı ve tüm Oda personelinin, mülga 5590 ve mer'i 5174 sayılı Kanunlar çerçevesinde özel hukuka tabi hizmet ve iş akitlerine bağlı olarak çalıştıkları, Oda çalışanlarınındevlet memuru olmadıkları gibi, Oda ile imzalanan *"iş"* sözleşmelerinde dahi, *"memur"* ünvanı ile çalışacağının belirtildiği, bu ifade ile statünün değil, görev unvanının belirtildiği, çalışanların özlük hakları, çalışma şartları, iş güvenceleri vb. hususlarda herhangi bir olumsuz durum veya hak kaybı doğurmadığı, davacının işe başladığı 20/07/1999 tarihinden 31/12/2004 tarihine kadar Borçlar Kanuna tabi hizmet sözleşmesi kapsamında çalıştığı, 16/12/2004 tarihinde kendi rızası ile 4857 sayılı İş Kanunu'na göre Odaile iş sözleşmesi imzaladığı ve bu tarihten itibaren İş Kanunu'na tabi olarak çalıştığı,davacının 5174 sayılı Kanu'nun 73. maddesine göre iş sözleşmesi imzaladıktan sonra ve dava açma süresi içerisinde işlemin iptaline yönelik dava açmaması sebebiyle statüsüne ilişkin Oda işleminin kesinleşmiş olduğu ve yeniden eski statüsüne (hizmet sözleşmesi) atanmasınınhukuken mümkün olmadığı, Oda'da çalışan personelin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabiolmadığı ileri sürülerek, davanınreddi gerektiği savunulmaktadır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. Ankara 12. İdare Mahkemesi 31/12/2020 tarih ve E.2020/321, K.2020/2335 sayılı kararı ile, dava konusu işlemin iptaline karar vermiş, bu kararın istinaf edilmesi üzerine, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 12. İdari Dava Dairesi 17/11/2021 tarih ve E.2021/1216, K.2021/1355 sayılı kararı ile, davanın esası yönünden bir karar verilmiş ise de uyuşmazlık konusu olayda, davacının Ankara Ticaret Odasında 4857 sayılı İş Kanununa tâbi sözleşmeli personel olarak görev yaptığı ve uyuşmazlığın bu statünün devam ettirilmesi hakkındaki karardan kaynaklandığı görüldüğünden Kanuni düzenlemeler uyarınca iş bu davanın görüm ve çözümünde İş Mahkemesinin (Adli Yargı) görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle,davalı idarenin istinaf isteminin kabulü ile Ankara 12. İdare Mahkemesince verilen 31/12/2020 tarih ve E.2020/321, K.2020/2335 sayılı kararının kaldırılmasına, 2577 sayılı Kanun'un 45/5. maddesi uyarınca yeniden karar verilmek üzere, dava dosyasının mahkemesine iadesine karar vermiştir.

4. **Ankara 12. İdare Mahkemesi 17/12/2021 tarih ve E.2021/2503, K.2021/2186 sayılı kararı**ile, Bölge İdare Mahkemesi kararı üzerine, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-(a) maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu kararın istinaf edilmesi üzerine, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 12.

İdari Dava Dairesi 20/04/2022 tarih ve E.2022/299, K.2022/629 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Buna göre, idarî yargı yerlerinde açılabilen idarî davaların, bir tarafını idarenin teşkil ettiği ve bunların kamu hukukuna tâbi hukukî uyuşmazlıkları kapsadığı; buna karşın İş Kanunu'na tâbi iş sözleşmelerinin feshinden dolayı işveren ile işçi arasında ortaya çıkan özel hukuka tâbi hukukî uyuşmazlıkların çözüm yerinin iş mahkemeleri olduğu açıktır.

Dosyanın incelenmesinden; davacının 20.07.1999 tarihinden itibaren memur olarak görev yaptığı, davacı ile 14.12.2004 tarihinde 01.01.2005-31.12.2005 tarihleri arası için iş sözleşmesi imzalandığı, bu sözleşmede "Personelin görevi memurdur, görev yeri Ankara Ticaret Odası olup, personel memur unvanı ile işe başlamaktadır. Oda görev ve unvan değişikliği yapabilir. Çalışma şekli ve sözleşmenin feshi 4857 sayılı İş Kanunu'nda ve bu sözleşmede belirtilen düzenlemeler çerçevesinde gerçekleştirilir." düzenlemelerine yer verildiği, Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunun 27.12.2005 tarihli 44-8/522-72 sayılı kararıyla 01.01.2006 tarihinden itibaren 5174 sayılı Kanun'un geçici 12. maddesi kapsamında davacının kadroya alınmasına karar verildiği, sonrasında davacının memur olarak görevine devam ettiği, Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunun 24.12.2019 tarihli 27/1227sayılı kararıyla "Yönetim Kurulunun 5174 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 01.06.2004 tarihinden sonra mülga 5590 sayılı Kanuna göre memur statüsünde personel atama yetkisinin bulunmadığı, sadece İş Kanununa göre personel atama yetkisinin bulunduğu, bu nedenle Yönetim Kurulunun 5174 sayılı Kanunun geçici 12. maddesi kapsamında bulunmasına rağmen kendi rızası ile 4857 sayılı İş Kanununa göre iş sözleşmesi imzalayan ve bu statüde yaklaşık bir yıl çalışan personeli 5174 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra önceki statüsüne ataması mümkün bulunmadığı ve bu konuya ilişkin atama işleminin hukuki sonuç doğurmadığı (keenlemyekün) yok hükmünde olduğu" gerekçesiyle davacının kadroya alınmasıyla ilgili 27.12.2005 tarihli yönetim kurulu kararının yok hükmünde olduğunun tespitine karar verilmesi üzerine de görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olayda, davacının Ankara Ticaret Odasında 4857 sayılı İş Kanununa tâbi sözleşmeli personel olarak görev yaptığı ve uyuşmazlığın bu statünün devam ettirilmesi hakkındaki karardan kaynaklandığı görüldüğünden, yukarıda yer verilen kanuni düzenlemeler uyarınca iş bu davanın görüm ve çözümünde İş Mahkemesinin (Adli Yargı) görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin (Hukuk Bölümü) 26/03/2018 tarihli ve E:2017/789, K:2018/135 sayılı kararı da bu yöndedir...."

5. Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

6. **Ankara 66. İş Mahkemesi 25/05/2022 tarih ve E.2022/228, K.2022/627 sayılı kararı**ile, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-c ve 115. maddeleri uyarınca açılan davanın görev yönünden reddine, mahkemelerinin görevsizliğine ve idari yargı yerinin görevli olduğuna karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulması üzerine, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 5.Hukuk Dairesi 20/03/2024 tarih ve E.2022/4156, K.2024/954 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Anayasa Mahkemesinin birçok kararında, Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fıkrasının kapsamına giren kişilerin statülerine ve özlük haklarına ilişkin düzenlemelerin kanunla yapılması gerektiği, bu konuların düzenlenmesinin idarenin düzenleyici işlemlerine bırakılmasının Anayasa'ya aykırı olacağı belirtilmiştir. Anayasal ilkeler ve Anayasa Mahkemesi kararları dikkate alındığında,Ankara Ticaret Odasında çalışan davacının, Anayasa'nın 128. maddesi uyarınca özlük haklarının kanun dışındaalt düzenleyici işlemlerle düzenlenmesinin hukuken mümkün olup olmadığıAnkara Ticaret Odası tarafından tesis edilen işlemde hukuka uygunluk olup olmadığının denetim ve yargı yerinin İdari Mahkemeler olduğu ve bunun öncelikle İdare Mahkemelerce çözülmesi gerekeceği ve bu hususta işin esasına girme görev ve yetkisinin de İdare Mahkemelerinde olduğu kanaatine varıldığından Mahkememizce görevsizlik kararı vermek gerekmiştir. Öte yandan Ankara 12. İdare Mahkemesi2021/2503 esas, 2021/2186 karar sayılı ilamı ile Uyuşmazlık Mahkemesinin 2017/789 karar ve 2018/135 esas sayılı kararına atıf yapmışsa da söz konusuUyuşmazlık Mahkemesi kararının farklı bir hususa ilişkin olduğu söz konusu hususun "ATO Başkanlığında 1997 yılında sözleşmeli hukuk müşaviri olarak işe başlayan davacı hakkında gerçekleştirilen 28.02.2017 tarihli iş akdi fesih işleminin geçersizliğinin tespiti ile davacının işe iadesine, işe başlatılmaması halinde işe başlatmama tazminatının ve işe başlatılana kadar boşta geçen ücret ve sosyal hak alacaklarının davalıdan tahsili gerektiğinin tespitine karar verilmesi istemiyle açılan veDanıştay Başsavcılığınca "davalı idare bünyesinde sözleşmeli personel olarak çalışan davacının, iş akdinin feshine yönelik Yönetim Kurulu kararı alınması"na ilişkin olarak olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılan davanın; ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hakkında " olduğu söz konusu husus ile iş bu davadaki hususların farklı olduğu görülmüştür. Yukarıda yapılan açıklamalar ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, adli ve idari yargı mercileri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı ortaya çıktığı anlaşıldığından ve olumsuz görev uyuşmazlığını çözmekle yetkili yüksek mahkeme Uyuşmazlık Mahkemesi olduğundan, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesince görülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır..."

7. Davacı vekilinin dilekçesi ile 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Ankara 66. İş Mahkemesince dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

8. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

9. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "*Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları*" başlıklı 135. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"*Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir. "*

10. 01/06/2004 tarih ve 25479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren5174 sayılıTürkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun "*Odalar*" başlıklı 4. maddesi şöyledir:

"*Odalar; üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslekî disiplin, ahlâk ve dayanışmayı korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetler ile mevzuatla odalara verilen görevleri yerine getirmek amacıyla kurulan, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.*"

11. 5174 sayılı Kanun'un "*Oda, borsa ve Birlik personeli*" başlıklı 73. maddesi şöyledir:

"*Oda, borsa, Birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilenler bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4857 sayılı İş Kanununa tâbidir.*"

12. 5174 sayılı Kanun'un geçici 3. maddesi şöyledir:

"*Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur. Bu yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan tüzük ve yönetmeliklerin, bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.*"

13. 5174 sayılı Kanun'un geçici 12. maddesi şöyledir:

"*Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte oda, borsa, Birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilmekte olanların, mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunur.*"

14. 5174 sayılı Kanun'un "*Yürürlükten kaldırılan hükümler"* başlıklı 103. maddesi şöyledir:

"8.3.1950 tarihli ve 5590 sayılı "Ticaret ve Sanayi Odaları", "Ticaret Odaları", "Sanayi Odaları", "Deniz Ticaret Odaları", "Ticaret Borsaları" ve "Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği" Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğer mevzuatla 8.3.1950 tarihli ve 5590 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır."

15. Yürürlükten kaldırılan 5590 sayılı *"Ticaret ve Sanayi Odaları", "Ticaret Odaları", "Sanayi Odaları", "Deniz Ticaret Odaları", "Ticaret Borsaları"* ve *"Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği"* Kanunu'nun "*Tarif*" başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"*(Değişik: 17/4/1986 – 3277/1 md.) Ticaret ve Sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları ve deniz ticaret odaları; üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, mensuplarının birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplinini, ahlâk ve tesanüdünü korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetleri görmek amacıyla kurulan kamu kurumu niteliğinde tüzelkişiliğe sahip meslek kuruluşlarıdır.*"

16. 18/05/1983 tarih, 83/6620 no.luBakanlar Kurulu Kararıyla çıkarılıp, 05/08/1983 tarih, 18126 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan; 5590 sayılı Kanun'un 2567 sayılı Kanun'la değiştirilen 86. maddesi gereğince odalar, borsalar ve Birlik memur, sözleşmeli ve geçici personeli ile hizmetlilerin özlük hakları ve ayrılma tazminatı ile ilgili esasları düzenlemek amacıyla hazırlandığı belirtilen ve halen yürürlükte olduğu anlaşılan; *"Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları, Türkiye Ticaret Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Personel Yönetmeliği"*nin "*Çalıştırma Biçimleri*" başlıklı 3.maddesi şöyledir:

"*Odalar, borsalar ve Birlik hizmetleri memurlar, sözleşmeli ve geçici personel ile hizmetliler eliyle yürütülür.*

a) Memurlar: Asil ve sürekli görevlerde çalıştırılan kadrolu personeldir.

b)(Değişik: 30/4/1990 - 90/377 K.) Sözleşmeli personel:Asli ve sürekli görevlerde kadrolu memur ve hizmetli personel dışında, sözleşme ile istihdam edilen personeldir.

c)(Değişik: 30/4/1990 - 90/377 K.) Geçici personel bir yıldan az süreli veya mevsimlik görevlerde sözleşme ile istihdam edilen personeldir.

d)Hizmetliler: Odalar, borsalar ve Birlik'in asli ve sürekli görevlerinin yerine getirilebilmesi için lüzumlu olan destek ve yan hizmetlerde çalışan kadrolu personeldir. "

17. Aynı Yönetmeliğin "*Ödev, Sorumluluklar ve Yasaklar*" başlıklı 4. maddesi şöyledir:

" *657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "ödev ve sorumlulukları" hakkındaki 6 - 16 ncı maddeleri ile "yasaklar"a ilişkin 26 - 31 inci maddeler odalar, borsalar ve Birlik personeli hakkında da uygulanır.*"

18. Aynı Yönetmeliğin "*Kadroların tesbiti*" başlıklı 7. maddesi şöyledir:

"*Odalar, borsalar ve Birlik'de hizmetlerin gerektirdiği bütün görevler için görevi, ünvanı, adet ve derecesi belirtilmek suretiyle kadrolar bir cetvel halinde tesbit edilir.*

Kadrosuz personel çalıştırılamaz."

19. Aynı Yönetmeliğin "*Derecelerin Tesbiti*" başlıklı 11. maddesi şöyledir:

"*Göreve ilk defa alınacakların öğrenim durumlarına göre girebilecekleri ve yükselebilecekleri derece ve kademeler 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesindeki ortak hükümlere göre tesbit olunur.*"

20. Aynı Yönetmeliğin "*Sözleşmeli Personel*" başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"*(Değişik: 30/4/1990 - 90/377 K.)*

Sözleşmeli personele verilecek aylık ücret, aynı kadro unvanında, kadrolu olarak çalışan emsali personele ödenen derece/kademe aylığı, taban aylığı, kıdem aylığı, ek gösterge, ödenek, özel hizmet tazminatı, çocuk ve aile yardımı toplamından az ve bu meblağın 2 katından fazla olmamak kaydı ile; her bir görev alanı için, görevin hiyerarşideki yeri, önemi, ağırlığı ve güçlüğü ile kuruluşun bütçe imkanları gözönünde bulundurularak, oda ve borsalarda meclisler, Birlik'te ise Yönetim Kurulu tarafından tesbit olunur.

Sözleşmeli personel, en çok üç ay süreyle denenmek kaydı ile işe alınır. Deneme süresi sonunda işe devamı idarece uygun görülmeyenlerin sözleşmeleri yenilenmez ve işten çıkarılırlar."

B.Yargı Kararı

21. Uyuşmazlık Mahkemesi 21/10/2019 tarih ve E.2019 / 581, K.2019 / 674 sayılı kararı ile,idari yargı yerinde; Kumluca Ticaret ve Sanayi Odasında Ticaret Sicil Memur Yardımcısı olarak görev yapan davacının, sözleşmeli statüde görev yaptığına ve ücretlerinin ay sonunda ödeneceğine ilişkin olarak tesis edilen Oda işleminin iptali; adli yargı yerinde ise, davacınınfiilen çalışmaya başladığı tarih dikkate alınarak devlet memuru statüsünde çalıştığının tespitine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğine karar vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"Kuruluş amaçları, kamu yararı; faaliyet konuları ise kamu hizmeti olup, özel hukuk tüzel kişilerine nazaran üstün ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahip olan ve tek taraflı işlemlerle, yeni hukuki durum yarattıkları için personeli de kamu hukukuna tabi olan oda, borsa ve birliklerin kamu hizmeti görmek amacıyla 5590 sayılı Yasanın yürürlükte olduğu dönemde, personeliyle yaptıkları idari sözleşme niteliğindeki uyuşmazlıklara ilişkin davaların görüm ve çözüm yerinin idari yargı yeri olduğu tartışmasızdır.

Buna karşılık, 5174 sayılı Kanunun 73. maddesinde oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilenlerin bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4857 sayılı İş Kanununa tabi olduğunun; Kanunun Geçici 12.maddesinde iseKanunun yürürlüğe girdiği 1/6/2004tarihinde oda, borsa, Birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilmekte olanların, mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunduğunun belirtildiği görülmektedir.

Bu bağlamda somut olay irdelendiğinde; davacının fiilen çalışmaya başladığı tarihten, 1.6.2014 tarihinden önce işe başlaması konusunda Kurum yetkili organlarınca yapılan işlemlerden bahisle memur statüsünde olduğunu iddia ettiği gözetildiğinde; 5174 sayılı Kanunun yürürlük tarihi ve geçiş maddeleri de dikkate alınarak,Kurum tarafından tesis edilen işlem ya da işlemlerin hangisinin hukuki sonuç doğurduğunun yargısal denetiminin, 2577 Sayılı Kanunun, "İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2.maddesinin 1 fıkrasında tanımlanan iptal davaları kapsamındaidari yargı yerlerinde yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

İlk İnceleme

22. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Seyfi HAN, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ınkatılımlarıyla yapılan 07/10/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

23. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

24. Dava, davalı Oda emrinde 20/07/1999 tarihinden itibaren memur kadrosunda çalışmakta iken, 01/01/2005 tarihinde iş sözleşmesi imzalanan ve Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunun 27/12/2005 tarihli 44-8/522-72 sayılı kararıyla 01/01/2006 tarihinden itibaren 5174 sayılı Kanun'un geçici 12. maddesi kapsamında kadroya alınan davacının, kadroya alınmasıyla ilgili 27/12/2005 tarihli Yönetim Kurulu Kararının yok hükmünde olduğunun tespitine ilişkin Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunun 24/12/2019 tarihli 27/1227 sayılı kararının ve bu karara dayanılarak yapılan intibak işleminin iptali istemine ilişkin bulunmaktadır.

25. Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; 5174 sayılı Kanun'un geçici 12. maddesi uyarınca, Kanunun yürürlüğe girdiği 01/06/2004tarihinde oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilmekte olanların, mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunduğu; 01/06/2004tarihinden önce,5590 sayılı Kanun ve Kanun'un 86. maddesi uyarınca çıkarılan Yönetmelik kapsamında kamu personeli statüsünde istihdam edilen personelin mevcut statüsünü sürdürdüğü; her ne kadar, 5174 sayılı Kanun'un 73. maddesinde *"Oda, borsa, Birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilenler bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4857 sayılı İş Kanununa tâbidir."* hükmü ile oda personelinin 4857 sayılı İş Kanunu'na göre istihdamı öngörülmüş ise de, İş Kanunu hükümlerinin 5174 sayılı Kanun'da hüküm bulunmayan durumlarda uygulanacağıaçıktır.

26. Dava dosyalarının incelenmesinden; davacının 5590 sayılı Kanun ve ilgiliPersonel Yönetmeliği hükümleri uyarınca 20/07/1999 yılından itibaren, davalı Ankara Ticaret Odasında çalışmaya başladığı, imzalanan hizmet sözleşmelerinde görev unvanının memur olarak belirtildiği ve intibak işlemlerinin yapıldığı, 5174 sayılı Kanun'un geçici 12. maddesi kapsamında çalışmakta iken 01/01/2005 tarihinde İş Kanunu'na göre sözleşme imzaladığı, yaklaşık bir yıl İş Kanunu'na göre çalıştıktan sonra Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunun 27/12/2005 tarih ve 44-8/522-72 sayılı kararı ile 01/01/2006 tarihinden itibaren yeniden 5174 sayılı Kanun'un geçici 12. maddesi kapsamında kadroya alınmasıyla ilgili işlemin yok hükmünde olduğunun tespitine ilişkin 24/12/2019 tarih ve 11/1227 sayılı Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulu Kararının tesis edildiği, bunun üzerine bu karar ve bu karara dayanılarak yapılan intibak işleminin iptali istemiyle bakılan dava açıldığı anlaşılmaktadır.

27. Kuruluş amaçları, kamu yararı; faaliyet konuları ise kamu hizmeti olup, özel hukuk tüzel kişilerine nazaran üstün ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahip olan ve tek taraflı işlemlerle, yeni hukuki durum yarattıkları için personeli de kamu hukukuna tabi olan oda, borsa ve birliklerin kamu hizmeti görmek amacıyla 5590 sayılı Kanun yürürlükte olduğu

dönemde, personeliyle yaptıkları idari sözleşme niteliğindeki uyuşmazlıklara ilişkin davaların görüm ve çözüm yerinin idari yargı yeri olduğu tartışmasızdır.

28. Buna karşılık, 5174 sayılı Kanun'un 73. maddesinde oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilenlerin bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olduğunun; Kanun'un geçici 12. maddesinde ise Kanunun yürürlüğe girdiği 01/06/2004 tarihinde oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilmekte olanların, mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunduğunun belirtildiği görülmektedir.

29. Bu bağlamda somut olay irdelendiğinde; davacının fiilen çalışmaya başladığı tarihten, 01/06/2004 tarihinden önce işe başlaması konusunda kurum yetkili organlarınca yapılan işlemlerden bahisle memur statüsünde olduğunu iddia ettiği gözetildiğinde; 5174 sayılı Kanun'un yürürlük tarihi ve geçiş maddeleri de dikkate alınarak,Kurum tarafından tesis edilen işlem ya da işlemlerin hangisinin hukuki sonuç doğurduğunun yargısal denetiminin, 2577 Sayılı Kanun'un, "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı*" başlıklı 2. maddesinin 1. fikrasında tanımlanan iptal davaları kapsamında idari yargı yerlerinde yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

30. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 12. İdare Mahkemesinin 17/12/2021 tarih ve E.2021/2503, K.2021/2186 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 12. İdare Mahkemesinin 17/12/2021 tarih ve E.2021/2503, K.2021/2186 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/10/2024 tarihinde, Üye Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Doğan	Eyüp	Seyfi
YAŞAR	AĞIRMAN	SARICALAR	HAN

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

KARŞI OY

Davalı idarede 5174 sayılı Kanunun Geçici 12.maddesi kapsamında çalışmakta iken 14.12.2004 tarihinde İş Kanunu'na göre sözleşme imzalayan davacı, yaklaşık bir yıl İş Kanunu'na göre çalıştıktan sonra Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunun 27.12.2005 tarih ve 44-8/522-23 sayılı kararı ile 01.01.2006 tarihinden itibaren yeniden 5174 sayılı Kanunun Geçici 12.maddesi kapsamında kadroya alınmasıyla ilgili işlemin yok hükmünde olduğunun tespitine ilişkin 24.12.2019 tarih ve 30/1230 sayılı Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunu kararının ve bu karara dayanılarak yapılan intibak işleminin iptali istemiyle dava açılmıştır.

01.06.2004 tarih ve 25479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5174 sayılı "Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun "Oda, borsa ve Birlik personeli" başlıklı 7 3. madde s inde; "Oda, borsa, Birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilenler bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4857 sayılı İş Kanununa tâbidir.", Geçici 12.maddesinde "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte oda, borsa, Birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilmekte olanların, mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunur." şeklinde düzenlemelere yer verildikten sonra, aynı Kanunun 103.maddesiyle, 08.03.1950 tarih ve 5590 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Buna göre, İdarî yargı yerlerinde açılabilen İdarî davaların, bir tarafını idarenin teşkil ettiği ve bunların kamu hukukuna tâbi hukukî uyuşmazlıkları kapsadığı; buna karşın İş Kanunu'na tâbi iş sözleşmelerinin feshinden dolayı işveren ile işçi arasında ortaya çıkan özel hukuka tâbi hukukî uyuşmazlıkların çözüm yerinin iş mahkemeleridir.

Davacının Ankara Ticaret Odasında kendi rızasıyla 4857 sayılı İş Kanununa tâbi sözleşmeli personel olarak görev yaptığı ve uyuşmazlığın 14.12.2004 tarihinde İş Kanunu'na göre sözleşme imzaladığı, Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunun 27.12.2005 tarih ve 44-8/522-23 sayılı kararı ile 01.01.2006 tarihinden itibaren yeniden 5174 sayılı Kanunun Geçici 12.maddesi kapsamında kadroya alınmasıyla ilgili işlemin yok hükmünde olduğunun tespitine ilişkin 24.12.2019 tarih ve 30/1230 sayılı Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulunu kararından kaynaklandığı ve işçi ile işveren arasında ortaya çıkan özel hukuka tabi bir uyuşmazlık olduğu anlaşıldığından, davanın görüm ve çözümünde Adli Yargı görevlidir. Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 26.03.2018 tarih ve E:2017/789, K:2018/135 sayılı kararı da bu yöndedir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin göreve ilişkin içtihadının benzer durumlardaki davacılar hakkında uygulanmasının yargı kararlarındaki istikrar açısından önemli olduğundan karara katılmıyorum.

Üye
Bilal ÇALIŞKAN